

Församlingsinstruktion

Vaxholms församling 2015

1. Inledning

Denna församlingsinstruktion har till syfte att klargöra vad som är det gemensamma uppdraget och målet för Vaxholms församling för de närmaste fem åren. Det är ett strategiskt dokument och ett instrument för att möta framtidens utmaningar. Den innehåller teologiska reflektioner om församlingens uppdrag och ska fungera som utgångspunkt när budget, mål samt verksamhetsplaner ska utarbetas. I arbetet med att ta fram denna församlingsinstruktion har det varit stor delaktighet från olika delar av församlingen. Såväl församlingsmedlemmar som förtroendevalda, personal, frivilliga, barn, ungdomar och äldre har fått komma till tals och tycka till om vår nutid och framtid. Som en del av den världsvida kyrkan har vi uppdraget att förkunna Jesus Kristus i ord och handling, vilket ska genomsyra vår församlings alla verksamheter. Hur ska vi vara kyrka i Vaxholm?

2. Omvärldsbeskrivning

Vaxholm är "skärgårdens huvudstad" och i kommunen finns 70 öar varav 57 är bebodda. Kust och vatten bidrar till att göra Vaxholm till en värdefull och attraktiv stad med unika natur- och kulturupplevelser. Staden har många välbevarade och spektakulära miljöer som vittnar om sin historiska nyckelposition i försvaret av Stockholm och Sverige sedan 1400-talet. En annan stark markör för Vaxholm är den sommarnöjeskultur som startades och utvecklades under mitten av 1800-talet och framåt i Stockholms skärgård. I Vaxholm finns även ursprunglig oreglerad kvartersstruktur med en stor andel äldre bebyggelse som har tydlig skärgårds- och kustkaraktär. Allt detta skapar en stark och tydlig del av Vaxholms identitet och historia. Staden med omgivningarna utgör ett populärt friluft- och rekreationsområde för många besökare.

Befolkningen

Av Vaxholms drygt 11.300 invånare är ca 8 000 tillhöriga församlingen. En stor andel av invånarna är högutbildade höginkomsttagare. Medelinkomsten är 341 200 kronor (riket 257 900 kronor) och arbetslösheten ligger strax över 2 % (riket 8 %). På Vaxön bor de flesta av de äldre generationerna. En stor del utgörs av "40-talisterna" som nu går i pension, vilket innebär en ökning av åldersgruppen 70-80 år. På Borgmästargården, Cyrillus och Framnåshagen finns äldreboende. Platserna för denna boendeform beräknas öka med 50 till 2020. Många barnfamiljer är bosatta på Resarö men även på Kullön och Rindö. Det finns ett tjugotal förskolor och fritidshem och sex grundskolor i Vaxholm. Ytterligare en högstadieskola är planerad på Vaxön. Storstugan är kommunens enda fritidsgård. Vaxholm har ingen egen gymnasieskola.

Kommunen har tidigare inte tagit emot många flyktingar, men med den flyktingström som nu är, krävs att Vaxholm bereder plats. Kommunen har i ett första steg nu ett åtagande att ta emot 12 ensamkommande flyktingbarn per år. Församlingen ser sig som en självklar medaktör till kommunen genom att ställa upp med de resurser vi har.

Arbetsplatser inom församlingsgränserna

En stor andel av Vaxholms invånare pendlar från Vaxholm till andra delar av Stor-Stockholm för arbete. Turism och besöksnäringen är viktig för staden. Vaxholm är Stockholmsregionens centrum företag med marin anknytning. Kommunen är den största arbetsgivaren med cirka 500 anställda. 90 % av de lokala företagen har färre än 4 anställda.

Inflyttning

Vaxholm är en av de snabbast växande kommunerna i landet sett till invånarantalet. Invånarna har mellan åren 1990 och 2012 ökat med 60 %. Tillväxttakten har i genomsnitt legat på cirka 200 personer/år. Fram till 2030 planeras årligen cirka 100 bostäder att byggas. Ny bebyggelse planeras främst på Vaxön, östra och västra delen av Rindö samt de södra delarna av Resarö, men även genom permanent inflyttning i befintliga fritidshusområden. Enligt den befolkningsprognos som gjorts fram till 2035, kommer invånarantalet i kommunen att öka från 11 339 till 16 631, en ökning med 5 302 personer. Fördelning i åldrar: 0-19 år – 1500 personer, 20-64 år – 2 000 personer samt 65 och över - 1800 personer.

3. Omvärldsanalys

Vaxholms särart

Vaxholm är en liten stad med småstadskaraktär. Många invånare har bott i Vaxholm i flera generationer vilket gör att många känner varandra. I kyrkan möter vi familjerna i olika högtider i deras liv. Det finns flera traditioner i staden. Till exempel firas skolavslutningarna i kyrkan och nationaldagen firas i kyrkan med inledande parad genom staden. Många andra återkommande traditionsenliga händelser i staden finns, där kyrkan vill vara med och vara delaktig.

Under vinterhalvåret är befolkningen ca 11.300 människor medan invånarantalet under sommarhalvåret går upp till ca 40.000 och under ett år besöks Vaxholm utav 800.000-1.000.000 personer. Detta kräver resurser och eftertanke från församlingens sida. Hur ska vi möta upp dessa människor och deras behov? När staden får som mest besökare, så innebär det semestertider för ett litet arbetslag. Hur ska vi hantera detta?

Det sker en stor inflyttning i kommunen, särskilt av barnfamiljer, vilket ställer krav på utökad verksamhet från kyrkans sida. Det kan ibland vara svårt med tanke på att arbetslaget och resurserna inte är så stora. Våra kyrkogårdar är naturliga genomfartsleder för Vaxholmarna, en allmän plats. Genom de två kyrkogårdarna passerar människor dagligen, vilket inte är fallet för församlingar där kyrkogårdarna ligger långt bort från centrum. Detta ställer krav på att våra kyrkogårdar ständigt är i gott skick. En kyrkogårdsarbetare citerade Thomas Söderberg, biskop i Västerås; "Ett mått på ett samhälles civilisation är vårt sätt att ta hand om våra dödas viloplats. Därför ska vi med generositet fortsätta att vårda våra kyrkogårdar."

SWOT analys

I arbetet med att ta fram denna församlingsinstruktion gjordes en SWOT-analys (SWOT= Strengths, Weakness, Opportunities, Threats). **Styrkorna** som nämndes var: Vi är ”kyrkan mitt i byn”, närheten i en liten stad, musikverksamheten, barn- och ungdomsverksamheten, god förrättningsfrekvens, stort kontaktnät med kontinuitet, engagerad personal.

Svagheter som nämndes var: Litet personallag vilket gör oss sårbara, ekonomin, tillgängligheten, policybrist, minskande medlemsantal, svårt att nå mellanåldrarna.

Möjligheterna som nämndes var: Brett gudstjänstutbud, sommarkyrka, turisterna, samarbetet med andra aktörer i staden, marknadsföring, kyrkligt centrum, fler studiegrupper. **Hoten** som nämndes var: Utträden, för få dop, ekonomin, personalbrist, skvaller på byn, gamla olösta konflikter, kostnader för fastigheter.

Samarbete med församlingar i kontraktet.

Vaxholms församling ingår i Roslags kontrakt med Täby, Vallentuna, Österåker– Östra Ryd, Össeby och Ljusterö-Kulla församling. Det finns ett gott samarbete inom kontraktet men det kan utvecklas mer. Dels på konfirmand- och ungdomssidan, med gemensamma resor och läger. Dels genom att fira gudstjänster tillsammans och även kanske sammanlysa vissa gudstjänster. Vaxholms församling och Ljusterö-Kulla församling är typiska, små skärgårdsförsamlingar som skulle kunna hitta samarbetsformer särskilt under sommarhalvåret.

4. Vision

Vaxholms församlings ledord:

Öppenhet, Gemenskap, Glädje, Medmänsklighet, Kärlek och Mod

vilket kan sammanfattas i Johannes ord ”*Ett nytt bud ger jag er: att ni ska älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra. Alla skall förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek*” Joh 13:34-35.

Vad innebär detta? Vad är Vaxholms församlings vision?

Vi vill vara en **öppen gemenskap där alla ska kunna hitta sin väg in**. Det kan ske genom gudstjänsten, musiken, barnverksamheten etc. Alla vägar in i vår kyrka och gemenskap med Jesus Kristus är bra. Ingen väg in är bättre eller sämre än någon annan. Trösklarna skall vara låga, så att alla ska våga sig in. Det ska finnas en plats, en uppgift, ett välkomnande ord, ett leende för alla som kommer till våra gudstjänster eller verksamheter. Människor ska förvänta sig att bli sedda och lyssnade till, tagna på allvar och i bruk. Vår församling skall vara den **självlklara mötesplatsen** för Vaxholmarna och alla de människor som besöker Vaxholm varje år. **Kyrkan ska vara ”mitt i byn”**. Detta innebär inte att vi ska vänta på att människorna enbart ska komma till oss, utan vi ska vara **synliga ute i samhället**. Vara en naturlig samarbetspartner till kommun, skola, sjukvård, äldrevård, frivillig organisationer m.m. I Vaxholm finns ett stort och rikt kultur- och föreningsliv som församlingen vill samarbeta med. Till viss del sker detta genom Destination Vaxholm. Som kyrka vill vi vara

delaktiga och aktiva i de stora, återkommande händelserna i staden. Vaxholms församling står just nu i knoppning men inom några år tror vi att den står i full blom. Vaxholms församling skall vara en församling man är stolt över att tillhöra och vara anställd i.

5. Pastoralt program

Gudstjänst

” Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem.” Matt 18:20

Vaxholms kyrka är församlingens huvudkyrka, Resarö kapell och församlingsgård fungerar som samlingspunkt för barn och familj. Våra andra gudstjänstrum är Bogesunds slottskapell samt Gravkapellet. I Vaxholms församling firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag och minst 24 gånger under ett kyrkoår firas huvudgudstjänst med nattvard.

Vi måste ägna stor tid och kraft åt att bygga den gudstjänstfirande församlingen och reflektera över hur vi kan bli relevanta för människor i vår tid och deras behov. Det blir vi när vi gör något som på djupet angår och berör de människor vi möter. Det ska vara välkomnande och inkluderande när människor kommer till kyrkan, trösklarna låga och man ska bli sedd och hälsad på. Vi har idag ett varierat och relativt brett utbud av gudstjänster men allt kan förbättras. Vi kan fundera över vilka tider som gudstjänsterna hålls på. En balansgång mellan tradition och nytänkande är viktig.

Musiken är ett missionsinstrument och också ett sätt att förkunna evangeliet i känsla och ton. Musik och körer bidrar till att skapa liv och värme i gudstjänsterna och körerna har också en stor uppgift att stärka församlingen i psalmsång. Våra gudstjänstrum ska vara tillgängliga och anpassade för barnen. Gudstjänsterna bör i möjligast mån avslutas med ett kyrkkaffe eller enklare ”kyrkmingel”, då vi anser att kaffestunden är en förlängning av gudstjänsten och även har en diakonal och missionerande funktion. Efter att ha besökt våra gudstjänster ska det förhoppningsvis vara lättare att andas när man går ut ur kyrkan än när man kom in.

Undervisning

”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar in till tidens slut” Matt 28:18-20

Vaxholms församling vill förstå undervisning som ett levande lärande som en ständigt pågående process vilken inkluderar samtal, delande, reflektion och inte minst lyssnande. Undervisning och mission går hand i hand. Det handlar om att skapa mötesplatser och ge kunskap och trygghet när det gäller vår kyrka och vår kristna tro. Vi måste våga tänka om, våga ompröva verksamheter. Vi måste alltid ha ögonen vända på vem vi är till för och försöka utgå från människors behov. Undervisning ska finnas med i allt vi gör och som församling ska vi synas i samhället. Vi ska vara med i de årliga, återkommande evenemangen i staden ex. skolornas uppsproppsfest, Skärgårdsbåtens dag, Julmarknaden, Kulturnatten mm. Vi har idag en upparbetad förskoleverksamhet, minior- och juniorverksamhet,

konfirmandundervisning och ledarutbildning. Skolkyrkoarbetet är mycket uppskattat och församlingen har också fått pris för detta arbete. Studiecirklar, sorgegrupp, frivilliggrupp, föredragskvällar och körverksamhet är andra undervisningsformer som församlingen erbjuder. Genom körverksamheten har många närmat sig kyrkan. Önskvärt för framtiden är att kunna erbjuda barn/unga verksamhet på skolloven, ha verksamhet för nykomna invandrare, guidade kyrkogårdsvandringar mm. Varför inte en Församlingens dag?

Diakoni

"Allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det skall ni också göra för dem" Matt 7:12

Det finns behov av både så kallad "traditionell församlingsdiakoni" som vi har i exempelvis besök på äldreboenden, enskilda samtal, rådgivning, ekonomisk hjälp, sorgegrupper, trivselträffar, födelsedagsfester för våra äldre, loppis mm. Men det finns även idag behov av en "ny uppdragsdiakoni" som i nära samverkan med olika myndigheter och samhällsaktörer vill stärka människor på många olika sätt och vara en hjälp till självhjälp. Vi samverkar med flera andra aktörer i Vaxholm för att kunna bli så effektiva som möjligt; Kommunen, skolan, Andreaskyrkan, Familjecentrum, Väntjänsten, Röda korset, Rädda barnen är några exempel. Diakonin ska skapa mötesplatser i församlingens närmiljö, där det erbjuds inspiration, gemenskap och samtal både i grupper och enskilt. Vi ska bygga relationer genom att vara synligt närvarande. Diakoni är en viktig del i en helhetssyn på människan och blir ett komplement till insatser som sker i samhället. Som hjälp i vårt diakonala arbete har vi bilden av Diakonins sju bord; ***Köksbordet- vardagsdiakoni***: vardagens mötesplatser i kärlek, omsorg och barmhärtighet. ***Parkbänken-uppsökande verksamhet***: diakoni utanför församlingens lokaler även på sociala medier. ***Nattvardsbordet-liturgisk funktion***: gudstjänst och diakoni hör samman. Vi samlas i gudstjänst och sänds ut till tjänst. ***Runda bordet- pedagogisk funktion***: samtalsgrupp mellan flera personer. ***Soffbordet- själavård/enskilt samtal***: vara aktsam om sekretessen och vara i mötet. ***Skribbordet- administration***: bidrar till kvalitet och diakonal utveckling. Planering, samverkan och organisation. ***Talarstolen- profetisk diakoni***: stå upp för och vara en profetisk röst för värdiga livsvillkor och mänskliga rättigheter. De ideellas delaktighet i det diakonala arbetet är viktigt och kan utvecklas mer i framtiden och en annan önskning för framtiden är mer generationsöverskridande arbete. En utmaning som vi ser är hur vi ska kunna finnas till på ett bra sätt för flyktingfamiljerna.

Mission

"Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er." Joh 20:21

Församlingen vill fungera som en vägvisare till tron och fungera som stöd och hjälp i sökandet efter tro. Vi ska vidareutveckla den verksamhet som vi redan har och som är uppskattad bland många, men också våga tänka nytt och framtid. Kommunikationen är mycket viktig i vår mission, att berätta att vi finns och vad som händer i våra verksamheter. Informationen ska vara inbjudande och väl synlig. Tillgänglighet, att nå oss som kyrka, samt vårt bemötande av våra församlingsbor är också viktiga komponenter i vår mission. Att vara missionerande innebär också att ta hand om vår skapelse och här vill Vaxholms

församling sträva efter att bli bättre i sitt miljöarbete och så småningom bli miljöcertifierade. Vi använder oss idag av och säljer Fairtrade produkter i våra verksamheter. Inom ramen för de kyrkliga handlingarna möter vi många som annars inte besöker kyrkan så ofta. Därför är arbetet med de kyrkliga handlingarna centralt då detta är en plattform för mission. Vi är en del av den världsvida kyrkan och därför har vi en internationell grupp som arbetar aktivt med Svenska kyrkans insamlingskampanjer och att i övrigt driva internationella frågor. Dopfesten, bibelstudiegrupp och föreläsningar är ytterligare exempel på sätt som vi arbetar med mission. Inför framtiden så ser vi att vi behöver satsa mer på ideell- och volontärverksamhet.

6. Avslutande ord

”Respekt i hjärtat och mod framåt.” Dessa var några ord som personallaget tog fram under två gemensamma ”teambuildingdagar” på Stjärnholm i februari 2014 och som har fått följa med i det dagliga arbetet. Vad innebär orden? **Respekt i hjärtat** innebär att vi verkligen ska respektera Gud, våra medmänniskor, varandra och oss själva ärligt och uppriktigt. Inte bara säga orden ”jag respekterar dig” utan verkligen i hjärtat *känna* det för de människor vi möter. **Mod framåt** innebär att vi måste våga vara en kyrka och församling i tiden. Vi måste våga stå fast vid våra traditioner och ideal, förvalta den verksamhet som är bra, men samtidigt se att vi lever i en föränderlig värld där vi hela tiden måste omvärdera och våga prova nytt.

Bilaga 1. Konfirmandhandlingsplan.

”Respekt i hjärtat och mod framåt”

